

چهاره روز

درخشش اثر تازه «استیو مک کوین»

زندگی ر یوده شده

مها رضایی

● استیو مک کوین، کارگردان انگلیسی تبار باسومین فیلم بلند خود «۱۲ سال بردگی» بار دیگر در دنیای سینما خبرساز شد. چپوتل ایفیور، گزننه ابتدایی و نهایی مک کوین برای ایفای نقش سالمون نور ناپ بود. مک کوین در مصاحبه خود با مجله فیلم ویرایتی، سبک بازی و کلاس این بازیگر تئاتر و سینمای انگلیس را در ردیف سیدنی پوآتیه، اسطوره بازیگری و اولین بازیگر سیاهپوستی که موفق به کسب جایزه اسکار شده، برمی‌شمارد. چپوتل با بازی در فیلم Dirty Pretty Things در سال ۲۰۰۲ مورد توجه منتقدان و علاقه‌مندان سینما قرار گرفت. قدرت اجرای نقش او در فیلم «۱۲ سال بردگی» مهیوت‌کننده است و اوج این قدرت و تسلط در صحنه‌ای است که برای چندلحظه تماشاگر فراموش می‌کند که نظاره‌گر یک فیلم است و خود را چهره‌به‌چهره با سالمون می‌بیند و جوبلی برای تسکین رنج چشمان او ندارد. نقطه‌فوت دیگر فیلم «۱۲ سال بردگی»، جنبه بصری آن است. فیلمبرداری زیبا و تأثیربرانگیز «شان بلیت» باعث بروز انتقاداتی به فیلم شد. استفانی زاخارف منتقد The Village Voice معتقد است که حتی در صحنه‌های شکنجه انسان‌ها، حس زیبایی‌شناسانه بصری فیلم رعایت شده و اجازه انتقال حس انزجار به تماشاگر داده نشده است. موسیقی فیلم کاری از آهنگساز بزرگ «هانس زیمِر» هم نقطه مثبت دیگری در کارنامه آهنگسازی او است. موسیقی فولکلور مربوط به صحنه‌های کار در مزار پنبه در باورپذیری فضای بازسازی‌شده نقش بسزایی دارد. «ریچارد کورلیس» منتقد هفته‌نامه تایم از وفاداری صادقانه مک کوین‌س به اصل داستان زندگی سالمون قدردانی کرده و برخلاف بعضی از آثار داستانی ساخته‌شده در مقوله برده‌داری اثر او را علاری از ارایه نازل وقایع این دوره برمی‌شمارد. نمونه‌ای از معدود نقدهای منفی به این فیلم مربوط به یک نویسنده سیاهپوست کانادایی (در مصاحبه با روزنامه گاردین) است: «من این فیلم یا فیلم پیشخدمت را تماشا نخواهم کرد چراکه ساخت آنها فقط و فقط در راستای تسکین حس گناه سفیدپوستان در قضیه نژادپرستی است.»

سولپوان، صحبت‌های سیمین یزدگردی کورتیس، مسوول و مدیرعامل موسسه خاورمیانه آمده که اظهار کرده «اگر موفق به برپایی این ارکستر سمفونیک در ایران شویم، شوری به پا خواهد شد.» رابرت موآر، معاون ارشد ارکستر سمفونیک پیتسبورگ در امور توسعه هنری و جذب مخاطب هم به «پیتسبورگ پست گازته» گفته: «از ما دعوت به عمل آمده تا بحث‌های مقدماتی را شروع کنیم.» بنا بر گزارش این نشریه، خانم کورتیس، سفر ماه فوریه هیات آمریکایی را منوط به تأیید ویزای می‌داند. او که ایرانی‌الاصل است و در ایران هم سکونت داشته، از سال ۱۹۶۸ به ایران بازنگشته است.

محمدعلی نجفی؛ بانی خیر

به گفته کورتیس، موضوع برپایی تور ارکستر سمفونیک پیتسبورگ و موسسه خاورمیانه‌ای آمریکا در ایران از سال۲۰۰۹ مطرح شد، اما شرایط خاص ایران بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری آن سال، بر این موضوع نیز اثر گذاشت. با توجه به اینکه پنجاهمین سال حضور اعضای این ارکستر در ایران نزدیک است، کورتیس و موآر تابستان ۲۰۱۳ دوباره این موضوع را مطرح و درباره آن رایزنی کردند. بنا به نوشته «پیتسبورگ پست گازته» آنها یک جلسه با محمدعلی نجفی، رئیس سازمان میراث‌فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران در حاشیه سفر اخیر وی برگزار کردند که بنا بر گفته کورتیس، این اتفاق در یکی از هتل‌های سازمان‌ملل در نیویورک در حین برگزاری مجمع عمومی سازمان ملل در سپتامبر رخ داده است. اگر توافقات حاصل شود، تور ۲۰۱۴، قصاد خواهد بود فرهنگ آمریکا را به ملتی عرضه کند که جورج دبلیووش از آن به‌عنوان «محور شرارت» یاد کرده است. دولت باراک اوباما تلاش کرده تا به گفت‌وگو با ایران بپردازد؛ این در حالی است که تندروها و گروه‌های یهودی همواره در مقابل او قرار داشته‌اند. در نیم‌قرن اخیر، موضوعات فرهنگی آمریکا همواره مورد نظر دشمنان ژئوپلیتیکی آن و تحت شرایط دیپلماتیک شدید بوده است. موآر می‌گوید: «یک ارکستر سمفونی می‌تواند پیشرفت‌های سمبولیک تاریخی را به شکل اینگونه مأموریت‌های دیپلماسی فرهنگی تکمیل کند.» ارکستر فیلادلفیا در سال ۱۹۷۲ به چین رفت، درست یک‌سال بعد از آنکه رییس‌جمهور ریچارد نیکسون ملاقات تاریخی‌اش را از آنجا انجام داد و دوسال بعد از آنکه بازیکنان پینگ‌پنگ آمریکا وارد خاک چین شدند؛ چیزی که به‌عنوان دیپلماسی پینگ‌پنگ نیز معروف بود. ارکستر فیلارمونیک نیویورک، در سال ۲۰۰۸ به کره‌شمالی رفت. در سال ۱۹۸۷، ارکستر سمفونیک پیتسبورگ، اولین ارکستر آمریکایی بود که در آن دهه از چین ملاقات کرد. این گروه موسیقی، بعد از آن در سال ۱۹۸۹ نیز از شوروی سابق بازدید داشت.

تکس Gettyimages

بازگشت ارکستر آمریکایی به تهران پس از ۵۰ سال

دیپلماسی «ارکستری»

نماینده ارکستر در گفت‌وگو با «شرق»: مذاکرات اولیه در حال انجام است

پرویز براتی- نیما توسلی

شور به پا می‌شود؟
ارکستر «پیتسبورگ»، آخرین گروه آمریکایی بود که ۱۵ سال قبل از انقلاب اسلامی در سال ۱۹۶۴ روی صحنه رفت. به نوشته الیزابت بلوم در نشریه «پیتسبورگ پست گازته»، روابط بین دو کشور ایران و آمریکا پس از انقلاب به‌دلائل مختلفی دست‌خوش تغییر و تحولاتی بوده که جدیدترین این اتفاقات مربوط به توافقات هسته‌ای است. بلوم می‌نویسد: «مذاکرات با ایران درباره اجرای تور کنسرت که با آگاهی مقامات اداری دپارتمان دولتی صورت گرفته، این اواخر دارد جدی‌تر می‌شود. قواعد گفت‌وگو بین دو طرف حاکی از آن است که موانع زیادی، از هر دو طرف، بر سر راه است. روابط بین دو ملت پیچیده است، و هر گونه مشکل در موضوع برپایی احتمالی ارکستر سمفونیک پیتسبورگ و سفر آنها به ایران، ممکن است حتی به برگزاری آن در کناره خلیج فارس یعنی در عمان ختم شود. با وجود چالش‌ها، روابط موسیقایی بین تهران و واشنگتن در سطوح عالی برقرار بوده است»، در ادامه این مقاله ضمن درج اظهارات گرگ

جشنواره امسال ندارد، به «شرق» گفت: «هنوز اطلاعی در مورد سفر این گروه هم‌زمان با جشنواره امسال به‌دست من نرسیده است اما برای اولین‌بار نیست که آنها به کشور ما می‌آیند و پیش از این نیز در کشور ما اجرا داشته‌اند.» او ادامه داد: «ارکستر سمفونیک پیتسبورگ از گروه‌های خوب موسیقی است که حضور آنها در ایران از نظر فرهنگی تأثیرگذار است.»

همچنین پرویز ارجمند، مدیرکل دفتر موسیقی وزارت ارشاد از جلسه‌ای که غروب روز گذشته به همین بهانه در دفتر موسیقی برپا شد خبر داد. او در پاسخ به سوال خبرنگار «شرق» در مورد اجرای این گروه در شهرپور سال آینده در ایران گفت: «ما هم شایعه حضور آنها را شنیدیم و به همین دلیل قرار است جلسه‌ای برگزار شود تا این موضوع، مورد بررسی قرار بگیرد. در این جلسه قرار است به این موضوع رسیدگی شود که اگر ارکستر سمفونیک پیتسبورگ با گروه‌هایی مانند آن بخواهند در ایران اجرا داشته باشند ما باید چه سیاست یا برنامه‌ریزی در مورد آنها داشته باشیم.»

«بازشدن درها برای حضور خوانندگان و نوازندگان خارجی در ایران»، این عبارت، می‌تواند توصیف‌گر شرایط فعلی موسیقی در ایران باشد. بعد از حضور ناموفق «کریس دی‌سرگ» خواننده ایرلندی و «ریچارد کلایدرمن» نوازنده فرانسوی در ایران در دولت گذشته، دیگر خیلی‌ها از اجرای نوازندگان و گروه‌های مطرح خارجی در ایران قطع امید کرده بودند. اما انتشار خبر اجرای ارکستر سمفونیک «پیتسبورگ» در تهران، بسیاری را دوباره سر شوق آورد. این گروه، آخرین ارکستر سمفونیک آمریکایی است که در سال ۱۹۶۴ در تهران روی صحنه رفت و حالا، در آستانه آب‌شدن یخ‌های رابطه ایران و آمریکا، نویدبخش دمیدن هوایی تازه در رگ‌های هنر و فرهنگ ایران است. روز ۱۷ ژانویه (۲۷دی) نشریه «پیتسبورگ پست گازته» گزارش داد که مقامات این ارکستر و «موسسه آمریکایی خاورمیانه» در حال گفت‌وگو با مقامات ایرانی درباره این سفر احتمالی هستند که در صورت موافقت، سپتامبر سال جاری میلادی (شهریور ۹۳) انجام خواهد شد. پس از آن شماری از

شکبه‌ها و خبرگزاری‌های خارجی از جمله آسوشیتدپرس و ABC به انعکاس گسترده خبر پرداختند در این میان آنچه به این خبر ایعد تاز‌تری داد اظهارنظر گرگ سولپوان، مشاور ارشد وزارت خارجه آمریکا بود که درباره اجرای یک ارکستر آمریکایی در ایران پس از ۵۰ سال گفت: «هنوز جزئیات فراوانی برای پرداختن وجود دارد، اما ما تلاش می‌کنیم با آنها در ارتباط نتانگنک باشیم تا پیشرفت بیشتری به دست آید.» او همچنین افزود: «چندین مانع وجود دارد که در سطح اداری باید برطرف شود، از جمله موضوع تحریم‌ها و ملاحظات مربوط به ویزا.»

نماینده ارکستر «پیتسبورگ»: مذاکره برای سپتامبر ۲۰۱۴

به‌دنبال انتشار خبر، «شرق» به پیگیری مستقیم این خبر از طریق مسوولان «ارکستر سمفونیک پیتسبورگ» در پنسیلوانیا پرداخت. لوسی کالانو سیلفانتو، از دست‌اندرکاران ارکستر به نمایندگی از «مانفرد هوک» رهبر ارکستر در این‌باره به «شرق» گفت: «گفت‌وگوها برای برپایی تور موسیقایی ما در سپتامبر ۲۰۱۴ در حال انجام است و مراحل ابتدایی خود را پش‌تر می‌گذارد البته جزئیات این برنامه و ریزتور هنوز تا این لحظه مشخص نشده در هر حال خوشحال خواهیم شد در صورت امکان این پروژه پیشنهادی عملی شود.»

واکنش مقامات وزارت ارشاد

در خبر اولیه، اعلام شده بود که نمایندگان این ارکستر و موسسه آمریکایی تصمیم دارند ماه آینده طی جشنواره موسیقی فجر به ایران سفر کنند. با این حال حسن راحی، دبیر جشنواره موسیقی فجر با بیان اینکه هنوز اطلاعی از حضور ارکستر سمفونیک پیتسبورگ به‌عنوان میهمان در

مجید سعیدی پس از دریافت جایزه «عکاسی بحران»:

مطبوعات جهان از عکاسان خبری آزاد حمایت کنند

فرزانه ابراهیم‌زاده: در مراسمی رسمی با حضور شهردار پاریس، مجید سعیدی عکاس ایرانی به‌عنوان سومین برنده جایزه عکاسی بحران «لوکاس دولگا» معرفی شد و جایزه خودش را دریافت کرد. انجمن لوکاس دولگا در بیانیه خود برای اهدای این جایزه اعلام کرد: «در میان ۱۴۸ کاندیدا که به هیأت‌داوران معرفی شده بودند، عکس‌های مجید سعیدی دنیای دیگری را از افغانستان به ما نشان داد.»

شهردار پاریس نیز ضمن ستودن این عکس‌ها آن را بهترین گزینه‌ای دانست که داوران می‌توانستند از میان صدها مجموعه عکس رسیده به این جایزه انتخاب کنند. سعیدی این جایزه را بابت مجموعه «زندگی در جنگ» دریافت کرد که حاصل چندین سال زندگی و عکاسی او در افغانستان بعد از جنگ است. سعیدی که این روزها برای دریافت این جایزه در فرانسه است؛ درمورد دریافت این جایزه به «شرق» گفت: «این جایزه که به یاد لوکاس دولگا عکاس جوان آزاد فرانسوی که در انقلاب تونس کشته شد راانندازی شده است؛ به عکاسانی اهدا می‌شود که از مناطق بحرانی و جنگ‌زده عکاسی می‌کنند.» هیأت برگزارکننده داوران این دوره از جایزه که ریاست آن را بناتریس توپین، سردبیر بخش عکس مجله نول ایزرواتور برعهده داشت تصمیم گرفتند که آن را به عکاسی بدهند که نه در زمان بحران و در زمان کوتاهی از آن منطقه عکاسی کرده است؛ بلکه به عکاسی بدهند که در منطقه بحران مانده است و از تأثیر آن در زندگی مردم بعد از پایان بحران تصویری روشن‌ر ارایه کرده است. این همان نکته بود که سعیدی معتقد است مجموعه او توانسته میان هزاران مجموعه عکسی که از سوی عکاسان آزاد به این جایزه ارسال شده است، نظر هیأت‌دوران را جلب کند. او می‌گوید: «کمتر عکاسی هست که بعد از پایان یک بحران بار دیگر به سراغ آن منطقه می‌رود. عکاسان خبری بیشتر به‌دنبال ثبت اخبار هستند اما نگاه هیأت‌دوران

مجید سعیدی (سمت چپ) در کنار شهردار پاریس (عکس: ایمان شریف)

زیر آسمان فیروزهای

حضور بزرگان در نمایشگاه غلامحسین نامی

«شور سپید» نامی در گالری «بوم»

● **شرق:** ۵۰ سال فعالیت هنری غلامحسین نامی در نمایشگاهی با عنوان «شور سپید» در گالری بوم به نمایش گذاشته شد.

عباس کیارستمی، پرویز کلانتری، آیدین آغداشلو، بهمن فرمان‌آرا، شهرام ناظری، خسرو سینیایی، علی‌اکبر صادقی، احمد مسیح‌جامعی، علی مرادخانی، مرتضی کاظمی، علیرضا سمیع‌آذر، کوروش شیشه‌گران، افشین پیرهاشمی، علی شیرازی، بهرام دبیری، رضاییانان، آرمان استپانیان، مهدیه الهی‌قمشله‌ای، نادر مشایخی، مجید سبزی، علیرضا تاش، عنایت‌الله نظری نسوری و... از جمله هنرمندانی بودند که عصر جمعه، ۲۷ دی با حضور در گالری بوم از نمایشگاه غلامحسین نامی با عنوان «شور سپید» دیدن کردند.

«شور سپید» برگزیده سه دوره از مهم‌ترین دوران کاری نامی است که در آن علاوه‌بر ۲۶ نقاشی، دو حجم نیز ارایه شده است.

در حاشیه افتتاح این نمایشگاه علی مرادخانی، معاون هنری وزارت ارشاد گفت: «سابقه آشنایی‌ام با آثار استاد نامی به سال‌های بسیار دور برمی‌گردد، ابتدا با نقاشی‌هایش آشنا شدم و سپس خودش؛ آثار او را همیشه با روح زمانه منطبق دیدم، از این‌روست که در همین نمایشگاه هم حرف‌هایی با مخاطب در میان می‌گذارند که با وجود گذشت سالیان هنوز هم گفتنی‌های امروز است.»

مرتضی کاظمی، مشاور اقتصاد فرهنگ و هنر وزیر ارشاد در مورد این آثار عنوان کرد: «رایه شایسته دوره‌های مختلف کاری ایشان فرصت ممتحنی برای کسانی است که می‌خواهند بخش‌های مهم هنر مدرن ایران را بشناسند اما به‌دلیل فقدان موزه‌های دائمی این امکان پراشان میسر نیست.»

مجید ملائوروزی، مدیر کل هنرهای تجسمی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در مورد آثار نامی گفت: «من از سال ۶۴ با آثار استاد نامی آشنا هستم. او در آثارش علاوه‌بر بهره‌گیری از فضاهای ایرانی، فرم مدرنیستی را با سبک و سیاق خود ارایه می‌دهد که او را به نقاشی صاحب‌سبک بدل کرده است.»

پرویز کلانتری، نقاش صاحب‌نام در مورد سابقه آشنایی‌اش با نامی گفت: «زمانی که من از دانشکده هنرهای زیبا فارغ‌التحصیل شدم نامی دانشجو بود، او از همان زمان نمایشگاه برپا می‌کرد، ما با هم نمایشگاه‌های مختلفی خارج از ایران از جمله در سوئیس و آمریکا برگزار کردیم.»

خسرو سینیایی، کارگردان و فیلم‌نامه‌نویس، نامی را از پایه‌گذاران راهی نوین در هنر تجسمی ایران نامید: «او بیش از پنجاه‌ه‌است که در هنرهای تجسمی ایران فعال است و هنوز به‌دنبال تجربه‌های تازه در آثارش است که این قابل تقدیر است. من آثار نامی را بسیار دوست دارم و فکر می‌کنم با توجه به سابقه‌اش در هنر تجسمی ایران هنوز روحیه تجربه‌کردن فرم‌های تازه را دارد، همان‌طور که پیش‌تر هم نقش‌های سفید او را شاهد بودیم و امروز می‌بینیم رنگ‌ها چقدر خوب و بجا در آثارش وارد شده‌اند که به جز این نیز نمی‌توان از او انتظار داشت.»

شهرام ناظری، شوالیه آواز ایران هم در مورد آثار نامی اظهار کرد: «من موسیقی را در قوس‌ها و زوایای کار نامی حس کردم. آثار او را می‌توان از دیدگاه‌های مختلف مدرنیست، سنتی، شرقی و ایرانی نگاه کرد زیرا خصوصیات همه آنها را در بر دارد، من از این نقاشی‌ها صدای ساز می‌شنوم، در واقع آثار ایشان را فراتر از کلیشه‌ها و قالب‌ها می‌دانم.»

«شور سپید» غلامحسین نامی در گالری بوم واقع در خیابان ولیعصر، بالاتر از نیایش، ارمان غری، پلاک ۱۱ دایر است و علاقه‌مندان می‌توانند تا روزهای پایانی سال هم‌ه‌روزه به غیراز شنبه‌ها از ساعت ۱۷ تا ۲۰ از این آثار دیدن کنند.

پیشنهاد روز

«در جهان گفت‌وگو» تجدید چاپ شد

● **شرق:** کتاب «در جهان گفت‌وگو» اثر هادی خانیکی که به تحولات گفت‌مانی فرهنگ و سیاست در دوره کنونی می‌پردازد، توسط نشر هرمس تجدید چاپ شد. خانیکی در این کتاب که یکی از کتب مرجع دانشگاهی است، درخصوص موضوع گفت‌وگوی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها به معرفي آرای مختلف پرداخته و از زوایای گوناگونی موضوع را بررسی کرده است. نویسنده این کتاب همچنین مقوله گفت‌وگوی فرهنگ‌ها را در نسبت با مقوله جهانی‌شدن به بحث گذاشته و فرصت‌ها و منافع را که ایجاد می‌کند را بازگو کرده است. این کتاب پیش از این در سال ۸۷ توسط نشر هرمس چاپ شده بود.